

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 590

гр. София, 02.03.2023 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 3-ТИ ТЪРГОВСКИ, в закрито заседание на втори март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Теодора Кръстева

Членове: Светлин Михайлов
Васил Василев

като разгледа докладваното от Светлин Михайлов Въззивно частно гражданско дело № 20231000500456 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.122 от ГПК.

Производството е образувано по повдигната препирня за подсъдност с определение № 3 067 от 09.02.2023 г. постановено по гр.д. № 895/23 г. по описа на Софийски градски съд, Гражданско отделение, 14 състав. В определението се твърди, че съдът е сезиран с иск, който е неоценяем, защото макар и да е имуществено право, възстановяването на запазена част от наследство или неговия паричен еквивалент е предмет на доказване, в случаите когато наследодателя е дарил или завещал част от своето имущество над своята разполагаема част.

Страните по делото не взимат становище по повдигната препирня за подсъдност.

Съдът след като се съобрази с доводите, изложени в определенията и като взе предвид, представените по делото писмени, съобразно разпоредбата на чл.235 от ГПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

От фактическа страна:

Не се спори, а се установява и от доказателствата по делото, че производството е образувано по постъпила искова молба от Р. Т. С. срещу Н. Т. С., с която е предявен иск с правно основание чл.30, ал.1 от ЗН за възстановяване на запазена част от наследство от наследодателя С. Й. С., за намаляване на дарение на недвижим имот обективизирано в нотариален акт за дарение на недвижим имот № 94, том 1, рег. № 1 267, дело № 102 от 23.12.1998 г. на Нотариус рег. № 111, с което С. Й. С. дарява на Н. Т. С. апартамент находящ се в гр.***, ул. "*****" № ***, 1-ви надпартерен етаж.

Не се спори между страните, а се установява и от доказателствата по делото, че с определение № 32 630 от 01.12.22 г., постановено по гр.д. № 26 662/22 г. по описа на Софийски районен съд, Гражданско отделение 179 състав, производството по така предявеният иск е прекратено пред Софийски районен съд и делото е изпратено на

основание чл.199, ал.1 от ГПК по подсъдност на Софийски градски съд като съдът е приел, че родово компетентен да разгледа делото е окръжния съд, с оглед цената на исковете.

От правна страна:

При така установената фактическа обстановка съдът направи следните правни изводи:

Процесуалният закон установява система от правила, по които съдилищата извършват проверка на подсъдността по заведените за разглеждане граждански дела. Проверката на подсъдността се извършва от съда, пред който първоначално е образувано производството по реда на чл. 118 и чл. 119 ГПК. Тази проверка подлежи на инстанционен контрол по реда на чл. 121 ГПК, като актът, с който приключва производството, стабилизира подсъдността. Подобно стабилизиране настъпва и след разрешаване на спор за подсъдност по реда на чл. 122 ГПК.

Спор за подсъдност по чл. 122 ГПК възниква, когато две съдилища откажат да се произнесат по съществото на спора, с който са сезирани - първият съд се мотивира по чл. 118, ал. 1 ГПК, че започнатото пред него дело не му е подсъдно, а вторият - че не е компетентен да се произнесе по делото, изпратеното му съгласно чл. 118, ал. 2 ГПК. В конкретния случай спора е концентриран върху това дали предявеният иск е оценяем или неоценяем. По въпроса, настоящият съдебен състав намира следното:

Искът по чл. 30 ЗН е конститутивен. Чрез него се упражнява потестативно право, т.е. чрез едностранно волеизявление се предизвиква промяна в чужда правна сфера. Правото да се иска възстановяване на запазена част от наследство като самостоятелно субективно право може да бъде упражнено чрез предявяването му пред съд или чрез доброволно уреждане на отношенията между наследниците и лицето, в чиято полза е завещано имущество от наследодателя.

Безспорно към настоящият момент съществува противоречива съдебна практика относно цената на иска по чл.30 от ЗН. Настоящият съдебен състав споделя практиката на Върховния касационен съд обективизирана в определение № 67 от 19.03.2015 г., постановено по ч. гр .д. № 385/15 г. по описа на ВКС, II ГО, определение № 60 092 от 30.06.2021 г., постановено по ч. гр. д. № 1 507/21 г. по описа на ВКС, I ГО и др., която приема, че така предявеният иск е неоценяем. Правото на възстановяване на запазена част е имуществено, но паричното му изражение е предмет на доказване в процеса, в хипотеза на извършени от наследодателя безвъзмездни разпореждания чрез завет или дарения, в които случаи част от предмета на производството е установяване паричния размер на наследствената маса, съответно на запазената и разполагаемата част. Установяването на този размер е необходимо само за да се извърши преценката от съда дали с безвъзмездното разпореждане или разпореждания, наследодателят е накарнал запазената част, като възстановяването става по правилата на чл. 32-35 ЗН, а ако всички наследници със запазена част са поискали възстановяването или участват в производството по правилата на чл. 36, ал. 1 или, ал. 2 ЗН, които съдът прилага служебно. Именно с оглед на тези особености на иска по чл. 30 ЗН, с който се защитава правото на наследник със запазена част да получи

наследствено имущество на определена стойност, съответна на паричния размер на запазената част, а не право на собственост върху конкретен недвижим имот или имоти и при липса на определени в процесуалния закон правила за определяне на цената му, следва че същият е неоценяем.

С оглед на изложеното и предвид съвпадането на изводите на настоящия състав с тези на окръжния съд, следва да се приеме, че компетентен да разгледа настоящето производство е Софийски районен съд.

Водим от гореизложеното Софийски апелативен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ОПРЕДЕЛЯ като родово компетентен да разгледа предявеният от Р. Т. С. срещу Н. Т. С., иск с правно основание чл.30, ал.1 от ЗН за възстановяване на запазена част от наследство от наследодателя С. Й. С., за намаляване на дарение на недвижим имот обективирано в нотариален акт за дарение на недвижим имот № 94, том 1, рег. № 1 267, дело № 102 от 23.12.1998 г. на Нотариус рег. № 111, с което С. Й. С. дарява на Н. Т. С. апартамент находящ се в гр.***, ул. "****" № ***, 1-ви надпартерен етаж – **Софийски районен съд.**

Делото да се изпрати за разглеждане на Софийски районен съд за продължаване на съдопроизводствените действия.

Определението не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____